

LAUSUNTO
15.3.2021

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi

00023 Valtioneuvosto

Viite: Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö 25.2.2021 VN/3731/2021, VN/3731/2021-OKM-1

Seinäjoen ammattikorkeakoulun lausunto

Opetus- ja kulttuuriministeriön selvityspyyntöön koskien yliopistolain ja ammattikorkeakoululain koronaepidemiaa koskevien poikkeussäännösten voimassaoloajan jatkamista

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää lausuntoa koskien yliopistolain ja ammattikorkeakoululain koronaepidemiaa koskevien poikkeussäännösten voimassaoloajan jatkamista. Yliopistolain 39 ja 40 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetussa laissa (515/2020) ja ammattikorkeakoululain 14 ja 29 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetussa laissa (516/2020) on säädetty väliaikaisista poikkeuksista tutkintoon johtavien opintojen järjestämisvelvollisuuteen sekä opiskelijan oikeuteen ilmoittautua poissaolevaksi covid-19-epidemian aiheuttaman poikkeustilan ja siihen liittyvien rajoitusten vuoksi. Mainitut lait ovat voimassa 1.7.2020-31.7.2021.

Opetus- ja kulttuuriministeriössä seurataan covid-19 –epidemian kehittymistä kevään 2021 aikana ja selvitetään tarvetta jatkaa mainittujen lakien voimassaoloaikaa lukuvuodelle 2021-2022.

SeAMK vastaa selvityspyyntönsä esitettyihin kysymyksiin seuraavaa:

- a) SeAMKissa on 13 ensimmäisen vuoden opiskelijaa, jotka ovat ilmoittautuneet poissaolevaksi lukuvuonna 2020-2021 väliaikaisen lain suomalla perusteella. Poissaolon perusteeksi on kirjattu AMK-lain 29§ 4 mom. Kaikki poikkeustilanteen vuoksi väliaikaisen lain sallimalla perusteella poissaolevaksi ilmoittautuneet opiskelijat ovat ulkomaalaisia. Lakisääteisellä syyllä poissaolevaksi ilmoittautuneita ensimmäisen vuoden opiskelijoita on SeAMKissa AMK-lain 29§ 4mom. perusteella poissaolevaksi ilmoittautuneiden lisäksi 87, eli yhteensä poissaolevaksi ilmoittautuneita ensimmäisen vuoden opiskelijoita on 100. SeAMK ei kirjaa tarkempaa poissaolon perustetta AMK-lain 29§ 3 mom. mukaisista poissaoloilmoituksista, vaan rekisteriin merkitään ainoastaan poissaolon lakisääteisen perusteen olemassaolo.
- b) SeAMKissa ei ole opetusta jäänyt kokonaan järjestämättä COVID-19-epidemian vuoksi. Suurin osa opetuksesta on voitu järjestää virtuaalisena, etäyhteyksiä hyödyntämällä. Läs-näoloa edellyttävä osa opetuksesta (esim. laboraatiot) on pyritty järjestämään pienryhmissä terveysviranomaisten antamia turvallisuusohjeita noudattaen. Kevään 2020 opetuksesta pieni osa on jouduttu siirtämään syksylle 2021. Erityisesti sosiaali- ja terveystieteiden suurimmat haasteet ovat olleet harjoittelujaksojen toteuttamisessa. Opetuksen poikkeusjärjestelyt, harjoittelujaksoihin liittyvät haasteet sekä epidemiatilanteesta johtuvan yleisen epävarmuuden vaikutukset jaksamiseen, opiskelumotivaatioon ja opintojen etenemiseen todennäköisesti vaikuttavat viivästyttävästi valmistumisaikatauluun osalla opiskelijoista.

Koska COVID-19-epidemian laantumisaikataulusta ja sen aiheuttamista haasteista maahantuloon, opetusjärjestelyihin ja opintojen etenemiseen ei vielä tiedetä, SeAMK katsoo, että on edelleen tarve jatkaa mainittujen lakien voimassaoloaikaa koskien lukuvuotta 2021 – 2022. Erityistä huolta SeAMK kantaa siitä, miten pitkittynyt COVID-19 epidemia ja sen aiheuttama poikkeustilanne jatkossa vaikuttavat mm. opintoihin liittyvien harjoittelujen suorittamiseen ja opiskelijoiden jaksamiseen. Näillä tekijöillä on suuri merkitys opintojen etenemiseen ja ne saattavat aiheuttaa valmistumisen viivästymistä, vaikka varsinainen opetus saataisiinkin järjestettyä etäopetuksena poikkeustilanteen edelleen jatkuessa.

Lisäksi SeAMKissa huolena on, mitä tapahtuu niille ulkomaisille opiskelijoille, jotka ovat aloittaneet opintonsa etäopintoina, koska eivät ole päässeet maahan oleskelulupien hitaasta käsittelystä ja COVID-19 epidemiasta johtuen. On mahdollista, että kyseisten opiskelijoiden myöhemmin tuleva oleskelulupapäätös on kielteinen, eivätkä he pääse missään vaiheessa opiskeluoikeutensa aikana saapumaan Suomeen.

SeAMKissa onkin pohdittu, voiko suomalaisen korkeakoulututkinnon suorittaa kokonaan etäopintoina, vai edellyttääkö tutkinnon antaminen sitä, että opiskelija on ainakin jossain vaiheessa opintojaan saapunut Suomeen. Aiemmin ennen COVID-19-epidemiaa määräajassa saapumatta jättäneen opiskelijan opiskelupaikka purettiin, eikä tutkintoon kuuluvia opintoja voinut suorittaa saapumatta Suomeen. COVID-19-tilanteen vuoksi SeAMK tarjoaa etäopintoja osassa vieraskielisiä tutkintoja jopa kahden ensimmäisen lukuvuoden ajan. Jos tutkinnon suorittaminen keskeytyy maahantulon estyessä kolmantena opiskeluvuotena, voi opiskelijalla olla suoritettuna merkittävä osa tutkintoon kuuluvia opintoja, mutta ei mahdollisuutta suorittaa tutkintoa loppuun.

SeAMK toivoo, että tähän mahdollisesti ilmaantuvaan ongelmaan varauduttaisiin jo ennakolta ja valmisteltaisiin valtakunnallinen yhteinen, kaikkia korkeakouluja koskeva linjaus menettelyistä tutkinnon loppuun saattamiseen yllä mainitun kaltaisessa tilanteessa.

Jaakko Hallilla
Seinäjoen Ammattikorkeakoulu Oy
rehtori